

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 5, prilifje. — Telefon št. 354.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Knjiga spominov

Dr. Ivan Lah, profesor ljubljanskega liceja je pravkar izdal prvo knjigo spominov. V tej knjigi poroča o svojem novinarstvu in nacionalističnem delovanju do izbruha vojne. Knjiga ni samo opis osebnih dejanj, marveč prav blesteče napisana slika velikega nacionalističnega pokreta, ki je bil zaje v tistih dveh, treh letih pred svetovno vojno vso slovensko omladino, velike kroge slovenskega meščanstva in tudi seljaštvo po deželi. V tem vernem in dokumentarnem opisu tedanje dobe, tedanjih jugoslovenskih idealov, borb, verovanj, hrepenenj po nacionalnem odrešenju leži važnost in dragocenost tega izdanka. Dr. Lah slikovito opisuje dogodke, ki so se odigrali po redakcijah krajnih nacionalističnih listov, s posebno vneto opisuje delovanje v bivšem „Dnevnu“.

Knjiga spominov pa ni namenjena samo preteklosti. Obraca se na današnje omladino, na današnji naš rod, na našo celokupno javnost. Je v pravem pomenu besede politično in nacionalno vzgojna knjiga! Kaže nam del naše preteklosti, naše najbližnje preteklosti, ki je po energiji, smelosti verovanja in višini ciljev daleč prekosil ostale naše dobe. Koliko življenjske energije je bilo v tistem rodu pred vojno, ki je začel kljubovati močnim Avstriji, ki se je napolnil na Slovanstvu in gledal z iredentističnimi očmi napram Srbiji, napram Jugoslovenstvu, napram Jugoslaviji! To je žuborelo življenje, tu je bilo vestnega pripravljanja na veliko prosvetno in politično delovanje po dokončanih visokošolskih in srednješolskih študijah!

Naši predniki so že vedeli, kaj delajo, ko so od 70. let naprej vzgajali našo javnost veselovanstvu! Vzgoja vselovanskega čutenja je morala prodrati na plan in se kakorkoli praktično in konkretno izživeti. Izživela pa se je pri nas kot jugoslovenski državopolitični in iredentistični pokret. Mladina, ki se je vzgajala v vselovanskem občutju, je naravno prišla do jugoslovenskega prepričanja, do jugoslovenskega ideala. To zvezo doslej še nismo dovolj poudarjali, kaže pa na edino pravi vir in temelj jugoslovenskega pokreta med Slovenci.

Spomini, kakor so dr. Lahovi, nas tako opozarjajo na veliko dobo, na omladino pred vojno, na jugoslovenski pokret, ko se je gibal pod visilicami in ko je tvegval eksistenco, vse v mladostnem razpoloženju, v prekipenju energij in ljubezni do lastnega naroda. Pesimizem, ki je gledal na propadajoče mejirjanske meje, se je izpremenil v največji jugoslovenski optimizem. Ključni položaj na manjšinski periferiji je sam od sebe kazal na edino rešitev, na jugoslovensko državno ujedinjenje.

Ko listajo po tej knjigi spominov iz najsvetlejših nacionalističnih dobe Slovencev, se zaveš, da je v tisti omladini, v tistih neustrašnih borcih tlela globoka, neodoljiva strast za javni blagor, strast za velikimi dejanji, hrepenenje po največjih ciljih človeškega življenja: po državnem ujedinjenju in osvoboditvi. V tistih možgih je plamtela neugnana želja po svobodi, je gorelo strašno sovraštvo do hlapčevstva...

Teh velikih nagonov, teh strasti danes ni več v naši javnosti, v naši omladini. Tiste nekoč prekipenjače duševne in nacionalistične energije ni več med nami! Zato je tudi naše javno življenje tako ubožno, tako malo svetlo in oduševljeno, da nas je lahko starm pred vsako „Knjigo spominov“! Sram pred tisto omladino, pred tistim nacionalističnim pokretom, ko ni trepetal pred avstrijskimi rablji, pred onimi, ki so verovali in delovali v vso strast mladih, nepokvarjenih samo za narodne ideale.

Morda poroče kdo: Kjer ni več borb, ni idealov, ni energij. Tako je, toda borbe nas še čakajo. Imamo neodrešeno domovino, za katero se bomo morali pripraviti z enakim oduševljenjem, kakor se je pripravljala omladina na jugoslovensko državo.

Kako je Radić postal iz Savla Pavel

Radić ni verjel, da se vrne na krmilo Pašić. — Radićeva spomenica kralju. — Svoji ženi je narekoval govor za P. Radića.

Zagreb, 21. aprila. (Izv.) V političnih krogih v zadnjem času živahno razpravljajo o vzrokih, zakaj je Stjepan Radić tako nepričakovano preokrenil svoj plašč in se odpovedal republikanstvu. Vsi so edini v tem, da se je preorientiral samo iz strahu, ker se je začel resno bati za svojo kožo. Pravilo, da je bil Radić tako trmast pod Davidovičev vladno samo zategadelj, ker ni verjel, da bi se kaj mogel priti na krmilo Pašić. Za to je bil Radić ves zmeden, ko je Davidovič padel in ga zamenjal Pašić. Sprva je hotel pobegniti, pozneje pa se je skrivil in hotel iz svojega skrivališča delati politiko. Prepričan je bil, da dobi pri volitvah vsaj 110 mandatov. S temi mandati je nato hotel po volitvah nastopiti v Beogradu in diktirati Srbom svojo voljo. Ta načrt so mu prekrili, ko so ga zaprli. Ko je uvidel, da so mu splavale vse nade po vodi, je postal malodušen. Iz zavora je poslal po bivšem ministru dr. Pelešu spomenico kralju, v kateri se je odpovedal re-

publiki in se izrekel za monarhijo pod pogojem, da ga izpuste na svobodo in priznajo Hrvatski skromno avtonomijo, toda brez Srema, Dalmacije in Bosne. To spomenico je dobil v roke tudi Pašić, a ni dal nobenega odgovora. Šele ko je Radić urgiral, naj se njegove ponudbe rešijo, mu je Pašić sporočil, da se hoče z radićevci pogajati šele, ko se javno izjavijo v parlamentu za državo in kralja. Ko je Radić uvidel, da zanj ni druge rešitve, je poklical k sebi svojo ženo Maško in ji diktiral govor, ki ga je le-ta nato izročila Pavlu Radiću z naročilom, naj ta govor prečita v narodni skupščini. Obenem je Pavle Radić dobil povelje, naj besedila tega govora ne pokaže nikomur niti svojim najbližjim samostojnikom v poslanskem klubu. Tako se je tudi zgodilo. Zato je tudi Pavle Radić s svojim govorom v parlamentu takšno senzacijo. To je zgodba spreobrnitve Stjepana Radića iz hrvatskega Savla v jugoslovenskega Pavla.

Vihar na Bolgarskem se še ni polegel

Ljut boj kapetana Minkova s policijo. — Bolgarski oficirji zapleteni v zaroto. — Nemiri v Plovdivu, Varni in Burgasu. — Pripravljen atentat na našega poslanika v Sofiji. — Ubili 19 generalov.

Beograd, 21. aprila. (Izv.) „Politika“ in „Vreme“ danes objavljata zelo obširne dopise svojih sofijskih dopisnikov o revolucionarnem gibanju na Bolgarskem in o tragičnih dogodkih zadnjih dni. V celoti dopisi potrjujejo prvotne kratke vesti.

Sofija, 21. aprila. (Izv.) Politične oblasti nadaljujejo preiskavo glede atentata v katedrali sv. Nedelje. Izvršene so mnoge številne aretacije. Aretirani so bili sorodnik kapetana Minkova, dijak Minkov, ki je sodeloval pri atentatu. Bil je postavljen pred vojno sodišče. Obsojen na smrt je bil takoj ustreljen. Glede samomora rez. kapetana Minkova poročajo listi mnogo podrobnosti. Včeraj 20. t. m. ob 9. zjutraj so močni oddelki vojaštva, orožništva in narodne milice popolnoma cernili hiše v ulicah Isker, Dunav in drugod. Močne patrulje so nato prišle s hišnimi preiskavami. Še so od hiše do hiše. V hiši št. 46 ulice Isker v stanovanju dr. Kohena so patrulje odkrile skrivališče kapetana Minkova, 4 komunistov in 1 Rus. Prav dobro o skrivališču obveščena policija je ukrenila vse da ji pride Minkov živ v roke. Okoli hiše je bil postavljen močan kordon vojaštva in orožništva. Močnejši oddelki je nato udril v hišo. Minkov je prijel za orožje ter začel streljati. Streljanje je trajal kakih 80 minut. Nato je ponehalo. Varnostne oblasti so prodirale dalje v stanovanje dr. Kohena, dobro vedoč, da je Minkova pošla municija. Minkova so našli samega z revolverjem v roki. Na vojaštvo sta padli tudi dve bombi. Minkov, ko je videl svoje nasprotnike, da ga skušajo prijeti, si je zadnji strel iz revolverja pogljal v glavo ter na mestu obeležal mrtve. Njegove prijatelje, štiri komuniste in Ruso so prišli in odvedli v zapor. Pri Rusu, ki je bil pred kratkim prispel iz Moskve, so našli natančno izdelani načrt za revolucijo na Bolgarskem. Glavna sodružnica Minkova oficir Kratov in Jankov sta še pravočasno pobegnila v Jugoslavijo.

Listi objavljajo dalje podrobnosti, kako se je Minkovu posrečilo postaviti v cerkev peklenjski stroj. Minkov je ponudil cerkveni 200.000 levov, da mu dovoli, da sme v katedrali prisotovati pogrebnim slovesnostem po umorjenem nar. posl. Georgijevu, pod pretvezo, da bo s fotografskim aparatom posnel momente pogrebne svečanosti. Mesto fotografskega aparata je Minkov prinesel v katedralo aparatu sličen peklenjski stroj ter ga postavil v severni del katedrale.

Sofija, 21. aprila. (Izv.) Sirijo se vesti, da so nastala med kraljem Borisom in min. predsednikom Cankovim velika nesoglasja in da je prišlo do konfliktov vlade z vladarjem. Kralj je zahteval, da mora vlada Cankova nemudoma odstopiti.

Sofija, 21. aprila. (Izv.) General Fičev je podlegel ranam, dobljenim povodom eksplozije v katedrali. Doslej so izklopali iz razvalin 19 generalov in 10 polkovnikov. General Fičev je sodeloval pri sklenitvi balkanske zveze 1912 in pri zavezniški pogodbi med Srbijo in Bolgarsko.

Beograd, 21. aprila. (Izv.) Močni kordoni policije in vojaštva z narodno milico stražijo noč in dan pošto in brzojav, poslane ministrstva, dvor, občinsko upravo, stanovanje min. predsednika in še druga javna poslopja. Novinarji se ne morejo svobodno gibati. Vse informacije dobivajo od nečelnika tiskovnega urada, ki je edini kompeten-

ten za informacije inozemskemu tisku. Njegova poročila vele, da vlada povsod na Bolgarskem red in mir. Nasprotno pa naglašajo dobro poučeni krogi, da je prišlo v več krajih Bolgarske, osobito v severozahodnih delih do ostrih spopadov med uporniki in vladnimi četami. V Plovdivu, Varni in Burgasu se je vojska razdelila v dva tabora in se vrše medsebojno krvavi spopadi. Posadka v Vratcih je pristopila na strani zemljoradnikov. Mnogi kmetje so zbežali v planine.

Beograd, 21. aprila. (Izv.) Bivši bolgarski poslanik na našem dvoru Kosta Todorov in bivši poljedelski minister Obor najodločnejše dementirata obtožbo bolgarske vlade, da bi bila kot bolgarska emigranta soudeležena pri akciji, naperjeni proti sedanjemu vladnemu režimu na Bolgarskem.

Obor in Todorov sta v imenu bolgarskih zemljoradnikov in beguncev naslovila na Ameriko, Anglijo, Francijo, Češkoslovaško, Poljsko, Jugoslavijo, Belgijo in na ves svetovni tisk apel, v katerem prosita za intervencijo vsega kulturnega sveta proti sedanjemu bolgarskemu režimu, naglašata med drugim, da preti ne samo Bolgarski, marveč vsemu Balkanu in Evropi sploh velika nevarnost, da izbruhne krvav konflikt za slučaj, da se ne vspostavi na Bolgarskem režim zakonitosti in reda. Sedanja vlada na Bolgarskem vedno ogroža mir in javni red, treba je, da se povrne Bolgarski dnevi dela in reda.

Po poročilih iz Sofije se ni vspostavljen splošni red in mir na Bolgarskem. Še vedno so ostri spopadi med vladnimi četami in uporniki, ki so se povečini umaknili v nepristopne planine, od koder napadajo posamezne vojaške posadke in straže.

Beograd, 21. aprila. (Izv.) Po poročilih iz Sofije so politične oblasti izvršile množične aretacije komunistov in zemljoradnikov. Interesantno je, da so v komunistično-zemljoradniško zaroto vpleteni tudi mnogi bolgarski oficirji.

Beograd, 21. aprila. (Izv.) Iz Sofije javljajo: Včeraj dopoldne je bil jugoslovenski poslanik Milan Radić obveščene od strani policijskega ravateljca, da pripravljajo proti njemu atentat. Atentat, ki so ga zasnovali komunisti, ima končni cilj izzvati krvav konflikt med Jugoslavijo in Bolgarsko, kar bi bilo v interesu boljševške propagande na Balkanu. Z ozirom na kritično stanje zastopnikov zunanjih držav ne prihajajo na ulice in so zaprosili za vojaško stražo.

Intervencija Italije v bolgarskih homatijah

Sestanek dr. Ninčić in Mussolini

Rim, 21. aprila. (Izv.) Privatne informacije rimskih listov naglašajo, da namestnik italijanske vlade skupno z Jugoslavijo izvešči v Sofiji posebno intervencijo za sila, da ne prenehajo krvavi konflikti med vlado in opozicijskimi skupinami. Italija se najpreje obrne na vse evropske velesile za mandat intervencije in nato namerava napraviti konec homatijam na Bolgarskem. Politični krogi tudi zadržujejo da se v kratkem sestane min. predsednik Mussolini in jugoslovenski minister dr. Ninčić. Oba dr-

žavnika bodeta na tem sestanku obširno razpravljala o položaju na Balkanu z ozirom na dogodke na Bolgarskem. Italija je drugače zelo zainteresirana na Bolgarskem.

PROTEST JUGOSLAVIJE PROTI POVIŠANJU BOLGARSKE VOJSKE

Sofija, 21. aprila. (Izv.) Bolgarska vlada je zaprosila pri poslanski konferenci v Parizu za povišanje vojaškega kadra. Pod predsedstvom maršala Focha je včeraj v Parizu medzavezniška vojaška kontrolna komisija sporazumno na predlog sofijske kontrolne komisije dovolila povišanje kontingenta za 10.000 mož. Jugoslovenska vlada je proti zahtevi Bolgarske protestirala, naglašujoč, da je bolgarska vojska itak dovolj močna in da že sedaj šteje nad 30.000 mož.

AMERIKA IN DOGODKI NA BOLGARSKEM

Newyork, 20. aprila. (Izv.) Ameriška javnost s pozornostjo zasleduje najnovejše dogodke na Bolgarskem in na Balkanu sploh. Ker je tudi ameriško javno mnenje prebrčano o tem, da so pri teh dogodkih angažirani ruski boljševiki, uporabljajo nasprotniki ruskih boljševikov dogodke v to, da agitirajo proti priznanju sovjetske vlade od strani Amerike. Ta agitacija je zelo uspešna in računajo, da Amerika res odloži rešitev priznanja sovjetske Rusije od strani Ameriških zedinjenih držav.

Odhod ministrskega predsednika iz Dalmacije

Beograd, 21. aprila. (Izv. Ob 12.) Danes je tretji dan pravaševina velikonočnih praznikov. Politično delo popolnoma počiva. Nikakih dogodkov v predsedstvu ministrskega sveta. Vlada je danes prejela iz Cartata obvestilo, da je ob 10. dopoldne ministrski predsednik g. Nikola Pašić zapustil Cartat ter se krenil proti Sarajevu, kjer ga sprejme Nj. Vel. kralj Aleksander v Hlidi v daljši avdienci. Politični krogi trdijo, da ministrski predsednik pri tej priliki predloži kralju v podpis ukaz o delni rekonstrukciji svojega kabineta. Prihoda ministrskega predsednika g. Nikole Pašića v Beograd pričakujejo za jutri popoldne. To se ni gotovo in je splošni vtis ta, da vladni krogi maskirajo potovanje Pašića.

V ministrskem svetu ni bilo danes nikakih posvetovanj. Namestnik ministrskega predsednika, minister Marko Gjuričić je prišel le za kratek čas v urad, da je pregledal pošto in rešil tekoče uradne zadeve.

Zunanje ministrstvo ni danes dopolnje prejelo nikakih nadaljnjih poročil iz Sofije glede razvoja kritičnih dogodkov. Beograd je dopolnje brez vsakih podrobnih poročil.

Vlada je danes zjutraj odposlala brzojavno vsa poročila o položaju na Bolgarskem ministrskemu predsedniku v Cartat.

ČEŠKOSLOVAŠKI ZUNANJI MINISTER V VARŠAVI

Varšava, 21. aprila. Poljska brzojavna agencija objavlja: Zunanji minister Češkoslovaške republike dr. Beneš je včeraj ob 14.30 prispel v Varšavo.

Dr. Beneš je včeraj, ko je hotel posetiti maršala sejma, doživel incident, ki je zahteval slovesno žrtve. Med avtomobilsko vožnjo je sofer vozil tik ob nasipu cestne železnice. V trenutku, ko je avto privozil mimo tramvaja, je iz tega izstopil časopisni kolporter ter prišel naravnost pod avtomobil, ki ga je smrtno povozil. Navzoča množica je skušala neprevidečnega soferja linčati. Zunanji minister je prestopil v drugi avtomobil ter se odpeljal k maršalu. Za danes ob 11. dopoldne je določen oficijelni sestanek dr. Beneša in jemskega maršala, oziroma ministrskega predsednika.

ITALJANSKO-JUGOSLOVENSKA POGAJANJA

Beograd, 21. aprila. (Izv.) Italijanski poslanik na našem dvoru g. Bodrero je včeraj popoldne zelo dolgo konferiral s pomočnikom znan. ministra g. Markovičem o nadaljevanju konferencije v Firenzi. Nerešena so še ta-le vprašanja: a) vprašanje odvratnikov, b) vprašanje narodne manjšine na Reki, c) vprašanje Sprnice, d) vprašanje pristajatiš Thson de Revel na Reki, e) vprašanje izselencev in f) vprašanje agrara in ekspropiacije.

NEMIRI V KAPSTADTU

London, 21. aprila. (Izv.) Iz Kapstadta prihajajo poročila, da so v Plainfontu izbruhnili nemiri domačinov. Policija je proti izrednikom, ki jih je bilo več tisoč, uporabila orožje. Stevilno mrtvih še ni znano. Žrtve so velike.

VOJDA ČRNOGORSKIH ODMETNIKOV POBEGNIL

Beograd, 21. aprila. (Izv.) Iz Cetinja poroča „Politika“, da je včeraj okoli 14 popoldne pobegnil iz sodnih zaporov vođa črnogorskih odmetnikov dr. Vukašin Marković, na katerega glavo je bila razpisana nagrada 50.000 Din.

GROZOVIT ČIN DEZERTERJA V PETROVARADINU

Beograd, 21. januarja. (Izv.) Iz Petrovaradina javljajo, da je na velikonočni praznik izvršil tam neki vojak Arnavt Mukter Hasan grozovit zločin. Svoječasno je bil ubežnik. Prignali so ga nazaj. Na praznik je moral stražiti pri takimenovanih beogradskih vratih. Ko sta mino prišla poročnik Milan Panić in Dušan Kokotović, je na nju nameril puško ter ju ustrelil. Kmalu nato je ustrelil še ruskega polkovnika Ussenskega ter pobegnil proti Fruški gori. Puskov, čevlje in žakica je vrget v stran. Pri Fruški gori je ustavil nekega seljaka ter ga prisilil, da se je sčel vrhne obleke, ki jo je nato sam nataknil in zbežal.

ZA ODPRAVO POTNIH VIZOV

Beograd, 20. aprila. (Izv.) Kakor poročajo iz New Yorka, je sprejel naš poslanik v Washingtonu dr. Tršić. Pavličić noto državnega departementa ameriških Zdrženih držav, v katerem iskala ameriška vlada svojo željo in svoj predlog, da bi vse države odpravile za prekoračenje svojih mej potniška viza.

Praga, 20. aprila. (Izv.) V vladnih krogih zatrjujejo, da bodo potniška viza v kratkem odpravljena. V tem oziru se be postopalo stopnjevanje. Najprej se bodo ta viza znatno znižala, nato pa popolnoma odpravila. Italija je na to predlog še pristala, čeim je Poljska vsaka pogajanja v tem oziru za enkrat odklonila.

AVSTRIJSKI SPORTNIKI V PARIZU

Pariz, 20. aprila. (Izv.) Včeraj so izvršila med Francijo in Avstrijo prva med državna tekma po vojni. Avstrijsko moštvo je bilo zelo gostoljubno sprejeto. Tekmi je prisostvovalo nad 30.000 ljudi. Zmagala je avstrijska reprezentanca po krásni igri 4 : 0. V polčasu so vodili Avstrijci 3 : 0.

DALMATINSKI SODNI ARHIV V GRADCU

Beograd, 20. aprila. (Izv.) 23. aprila prevzame poseben delat našega znanega ministra dalmatinski sodni arhiv v Gradcu.

Borzna poročila. Ljubljanska borza.

Lesni trg.
Hrastovi frsi, od 8—13 cm, od 30—60 cm debeli, fco. meja: denar 1400; lipovi hlodi, od 25 cm naprej, fco. naklad. post.: blago 180; bukova drva, 1 m dolga, poisuha, fco. Ljubljana: 10 vag. denar 20, blago 20, zaključki 20, javorjevi hlodi, od 25 cm prem. naprej, od 3 m dolgi, fco. naklad. postaja denar 428.

ZITNI TRG.
Pšenica Rosaš par. Ljubljana den. 430, pšenica avstralska, fco. Postojna trans. blago 442.50; otrobi pšenični debeli par. Ljubljana blago 225; otrobi pšenični drobni, jute vreče, par. Ljubljana, blago 195; koruza, zobnata, par. Ljubljana, blago 215; koruza medjim., par. Ljubljana, blago 236; krompir jedilni, rumen, fco. Spilje, trans., denar 130. 2½% drž. rent. za vojno škodo denar 159; 7% invest. pos. iz leta 1921 blago 62; Češka posojilnica dd. denar 210, blago 212; Ljubljanska kreditna banka den. 217, blago 217, zakli. 217; Merkantilna banka denar 110, blago 126; Prva hrvatska štedionica denar 825, blago 830; Kreditni zavod denar 190, blago 260; Stroine tovarne in livarne blago 134; Trboveljska premogokopna družba denar 385, blago 395; Združene papirnice denar 100, blago 108; Stavbena denar 265, blago 280.

Zagrebska borza.

Dne 21. aprila. Prost promet.
Radi pokvarjene proge domet zaključnih tečajev nismo prejeli. V prostem prometu so notirali: Curih 12.03, Pariza 184.73, Newyork 62.12, Pariz 184.75, London 297.75, Dunaj 0.0876.

Inozemske borze.

Curih, 21. aprila. Predborza: Beograd 8.30—8.375, Pariz 26.95—27.05, London 24.75—24.765, Milan 21.15—21.20, Newyork 24.75—24.765, Praga 15.325—15.375, Dunaj 0.09727—0.09729.
Tržaška borza danes radi praznika n poslovala.

Kongres državnih uslužbencev v Ljubljani

IV. skupščina glavnega Saveza državnih činovnikov in služitelja kraljevine SHS.

V nedeljo dopoldne ob 9. se je pričel v veliki dvorani Kazine kongres državnih nameščenecv iz cele kraljevine. Udeležba je bila izredno velika. Na kongres so prispele številni delegati iz vse države, razen iz Črne gore. Kongres je otvoril v imenu Osrednje zveze javnih nameščenecv in vpo-kojencev za Slovenijo njen predsednik g. Lilleg, ki je pozdravil vse navzoče, to-mačil veselje, da je bila Ljubljana izbrana za kraj tega važnega zborovanja, ter iz-razil nado, da jim ostane bivanje v Ljublja-ni v najlepšem spominu. V imenu ljubljans-ke mestne občine je pozdravil zborovalce član ljubljanskega gerentskega sveta gosp. Josp Turk, ki je želel kongresu najboljšo-ga uspeha. Predsednik glavnega saveza dr. Mihajlo Jovanović je nato predlagal za častnega predsednika vseučiliškega profes-orja dr. Milana Andonovića iz Beo-grada, ki si je pridobil velike zasluge za zboljšanje gnotnega položaja državnih na-meščenecv. Predlog je bil z višarnimi ova-cijami dr. Andonovića sprejet. Dr. Ando-nović se je zahvalil za zaupanje, poudar-jačajoč, da je uradništvu stebler države in kot tako mora doseči ono stopnjo, ki mu gre po socialnem položaju. V imenu zborovalcev pozdravilja belo Ljubljano in brate Slo-vence. Vsem, ki se udeležujejo kongresa, kičice: »Bratje, dobrodošli!«. Na predlog dr. Bratanića iz Zagreba je bila posla-na Nj. Vel. kralju vdanostna brzojavka, ki smo jo priobčili že včeraj. Pred prehodom na dnevni red je g. Lilleg predlagal, naj se na dnevni red kot nova točka postavi tudi poročilo o prevečbi kronskih plač penz-ionistov na dinarje. Predlog je bil med splošnim odobravanjem sprejet.

Nato je podal predsednik glavnega sa-veza dr. Mihajlo Jovanović poročilo o urav-nopravnem in nadzorstvenem odbora. Po-udarjal je, da je bila, odkar se je vršil kon-gres v Novem Sadu, dosežena prevelika kronskih plač v dinarske. Gimnazijski ravnatelj dr. Čuković je poudarjal, da je glavni savez storil v vsakem oziru svojo dolžnost. Ako ni vsega doseglj, ni kriv on, marveč današnje razmere. Krivi so pa tu-di oni tovariši, ki delovanje Saveza samo kritizirajo, izogibajo pa se vsakega dela. Krivci v tem pogledu pa so tudi oni, ki sto-je izven organizacije. Uradniki zahtevajo izplačilo razlik, ki so dolg države. Od te zahteve uradniki ne bodo nikdar odstopili. Če so bile te razlike izplačane oficirjem, morajo biti izplačane tudi državnim na-meščenecm. Državni proračun znaša 10 mil-ijard, razlika pa samo 214 milijonov dinar-jev. V razmerju s proračunom je torej ta postavka naravnost malenkostna.

Nato je predsednik dr. Jovanović podal izčrpano poročilo o delovanju Saveza za izboljšanje gnotnega stanja državnih nameščenecv. Odbor se je posebno trudil, da doseže izplačilo razlik. Opetovano je po-sredoval pri vladi, toda brez uspeha. Po-sebno je tudi že po volitvah interveniral pri finančnem ministru, Zaman! Pred odho-dom v Ljubljano je bil še pri finančnem mi-nistru, ki mu je izjavil, da je vlada v zaka-nitosti zahteve po izplačilu razlik prepriča-na, vendar ministrski svet še ni na jasnem, kakšna svota je potrebna za izplačilo teh razlik. Minister je nadalje izjavil, da smat-ra vprašanje razlik za zrelo, da pride pred skupščino in se tam reši. Minister je obju-bil, da vstavi potrebno svoto v zakon o dvajsetih letih predložil predsednika, da to ugotovi na kongresu.

Gospod Lilleg se je zahvalil pred-sedniku za poročilo ter izjavil, da so dr-žavni nameščenecv sili obljub in da zahtevajo delanja, Minister, ki ne zna izračunati raz-lik, ne spada na to važno mesto. Nima nič proti temu, ako se na kompetentno mesto zopet pošlje resolucije, prepričan pa je, da bo imela isto usodo, kakor vse njene prednice. Krivi pa so tega tudi državni na-meščenecv sami, ker se ne organizirajo v enotno falango in ne znajo nastopati s po-trebno odločnostjo.

Predsednik glavnega Saveza dr. Gjuri-čič je priporočal, naj bi se s tem vpraša-njem bavili pravniki in razmisli, ako bi ne bilo mogoče, da se država toži na iz-plačilo razlik. Gospod Rista Janković je poročal, naj uradniki po centralni eno-gi pritisakajo na poslance in ministre, da pri vladi izsilijo izplačilo razlik. Gospod Rajković iz Novega Sada je predlagal,

naj se sestavi spomenica o neznosnem gnotnem stanju uradništva, ki jo naj pod-piše vsak državni nameščenec. To spomeni-co je treba izročiti vladi in kralju. Ako tudi to ne bo zaleglo, naj se organizacija obrne na Mednarodni Savez.

Prof. dr. Rajh iz Celja je podal zani-mivo sliko obupnega stanja državnih usluž-bencev v Celju. Na podlagi informacij je dognal, da dolgujejo celjski državni na-meščenecv bankam, obrtnikom in trgovcem oko-li 2 milijona Din, pri trgovcih 589.500 Din. pri obrtnikih nad 400.000 Din. Uradnik je bil vedno dober plačnik in bo rad poravnal tudi sedanje dolgove, radi katerih imajo škodo, predvsem obrtniki in trgovci. Izplača naj se mu to, kar mu gre po zakonu. Država naj v smislu čl. 123 dovoli uradništvu tudi po-sojila. Pribiti pa je treba žalostno in obem-sratno delstvo, da se more držav-ne nameščenecv le z raznimi pribliškimi spravi-ti v organizacijo. Prof. Vlada Popović iz Skopja je zahteval, naj skliče Glavni savez, ako v treh mesecih ne bo izplačana dolžna razlika takoj izredno skupščino, ki naj potem odloči o nadaljnjih ukrepih. Ob-računati je treba z omini faktorji, ki so bili mačeha uradnikom in so najprej izplačali razliko najvišjim funkcionarjem države.

Na predlog g. Bratanića iz Zagreba je bila nato sprejeta resolucija glede izpla-čila razlike z dodatnim predlogom prof. Po-povića glede sklicanja izredne skupščine Saveza. Resolucija je bila odposlana finanč-nemu ministru in ministrskemu svetu.

Nato je poročal g. Vojin Gjuričič o stanovanjskem vprašanju. Zahteval je, naj se 10% prispevek, ki ga plačujejo državni dobavitelji nabavljajalnim združenjem, da na razpolago za zidanje stanovanj. Ta prispe-vek znaša letno 40 milijonov. Naj se člen finančnega zakona, ki določa ta prispevek, podaljša za 10 let. Teh 40 milijonov naj se izpopolni z dodatki iz rednega proračuna z letnimi 60 milijoni. Vlada izda poseben za-akon, ki bo dajal pobudo za zidanje novih hiš. Stanarina se naj zviša samo za 3-4 krat. Gospod Lilleg je opozarjal na ne-varnost, ki grozi državnim nameščenecm z novim stanovanjskim zakonom, s katerim se bo zvišala najemna najmanj 24kratno. Tega povišanja državni nameščenecv ne mo-rejo prenesti. Ako vlada dovoli v to povi-šanje, mora svojim uslužbencem primerno zvišati stanarino. Vlada sme kvčjemu do-voliti, da se najemina zviša kvčjemu 12kratno. Lilegov predlog glede zvišanja stanarine, odnosno da vlada dovoli k več-jemu 12kratno povišanje, je bil soglasno sprejet.

Popoldne ob 15. se je nadaljevala če-bata o spremembi zakona o državnih urad-nikih. Gospod Lilleg je prečital brzojav-ni pozdrav mariborskega velikega župana dr. Pirkmaierja ter nato izčrpano kritiziral ta zakonski načrt. Poudarjal je, da ima ta zakon toliko nedostatkov, da bi potreboval 14 dni, ako bi ga hotel vsestransko obdelati. Ostro je kritiziral zlasti kategorizacijo in zahteval, naj se mesto položajnega sistema uvedejo čini ali pa stepeni. Položajni sistem so vrgli v koš že povsod v Evropi. Tudi pri oficirjih so ljudje z različno izobrazbo, vendar pa tudi ni nobenih kategorij. Ako je vlada sprejela nov sistem za oficirje, zakaj ne uvede tega tudi za državne nameščenecv. Državni nameščenecv ne smejo biti odvisni od nobene stranke, marveč morajo služiti samo narodu in državi. Da postane državni nameščenec neodvisen, naj se osnujejo zbornice za državne uslužbenecv. Tako naj bi imela posebne pravice predvsem, da lah-ko vsak trenutek intervenira pri vladi v prilogi državnih nameščenecv. Ena glavnih uradniških zahtev pa mora biti stalnost. V to svrhu je treba, da se člen 234. uradn. za-kona črta. Državni nameščenecv naj postane-ta takoj stalni. Vpokojeni nameščenecv naj ima iste pravice kot aktivni, saj je žrtvoval vse svoje življenje in moči državi in narodu. Ena glavnih zahtev je, da se izenačijo penzije s plačami. Največja krivica pa so kronske penzije. Te se morajo nemudoma odpraviti. Glavni savez naj se zavzame za to, da se kronske penzije že s 1. majem preračunajo v dinarske. Govornik je nato stavil več tozadevnih predlogov, ki so bili med splošnim odobravanjem soglasno spre-jeti.

Gospod Cergol je zahteval, naj dr-žava da nameščenecm brezobrestna poso-jila za poplačilo njihovih dolgov, in poudar-ja, da se nameščenecm z ozirom na nov stanovanjski zakon primerno zviša stanarina.

Gospod Živanović iz Skopja je v navdušenih besedah pozdravil Ljubljano in brate Slovence v imenu državnih na-meščenecv iz južne Srbije. Nato je iznesel za-htevo, naj se plače državnim nameščenecm v Makedoniji podvoje, naj jim država sezi-da primerna stanovanja in naj se vpoko-jencem, ki bi hoteli ostati v Makedoniji, dodeli zemlja za stalno naselitev.

Gospod Mahkovec iz Maribora se je zavzemal za vstetje vojnih let v službo, kakor tudi za to, da dobi državna uslužben-ka, poročena z državnim nameščenecm, iste draginske doklade z ženo, ki je poro-čena z možem, ki ni državni nameščenec.

Gospod dr. Stegenšek iz Ljubljane je zahteval, naj se ustanove zbornice dr-žavnih nameščenecv in naj se ta predlog sprejme v uradniški zakon. Vsi državni na-meščenecv naj bi bili obligatorno člani te zbornice.

Gospod dr. Maruci je govoril v ime-nu Društva konceptnih uradnikov za Hr-vatsko.

Gospod Gjoka Popović, predsednik organizacije državnih vpokojencev, je za-hteval izenačenje prejemkov starih in novih vpokojencev in priznanje znižane vožnje po železnica za vpokojence.

V imenu društva vpokojencev za Slo-venijo je govoril g. Lilleg. Zahteval je, da se odprava stanovanjskih dokladov takoj prekliče, ker ni v soglasju z uredbi z dne 8. decembra 1924. Kar se je vpokojencem po krivici na prejemkih odtgnilo, naj se jim takoj povrne. Nato je prečital zahtevo vpokojencev ter predlagal, naj se glavni Savez z vso odločnostjo zavzame za te »najbed-nejše med bednimi«.

Na predlog Toma Jovanovića je bil določen mesečni prispevek 25 par za vsakega člana za Osrednjo blagajno Sa-veza.

V osrednji odbor so bili z vsilikom iz-voljeni:

Dr. Mihajlo Jovanović, predsednik; Vojin Gjuričič in Toma Jovanović, podpredsednika; Milan Dilber, dr. Draga Milojević, Milorad Gjorgjević in Dušan Pavlović, tajniki; Dragoslav Obradović, blagajnik; v nadzorstveni odbor so bili izbrani: dr. Dragotin Dačić, Baz-dar Rašković in Živko Karalazić. Nato so govorili še g. Ristić, Ružič, Bratanić, Benković in Neferović. Ing. Ružič je stavil predlog glede izenačenja šumarjev, Bratanić pa, naj odbor izdela resolucije z dodatnimi predlo-gi zborovalcev, ki naj jih nato predloži vla-di. Dr. Benković je prijavil vstop Po-krajinske zveze državnih nameščenecv za Hrvatsko v glavni Savez. Neferović je za-hteval, naj Savez posreduje pri vladi, da se ustavi nadaljno preneženje uradnikov in vzpostavi status quo. Na predlog g. Bratanića je skupščina soglasno sprejela, naj se prihodnji kongres vrši v Zagrebu, na kar je predsednik Andonović zaključil zboro-vanje.

Zvečer ob 20. se je vršil v veliki dvo-rani Kazine komers, katerega se je udele-žilo tudi veliki župan dr. Baltić, v imenu mestne občine pa gerent Likozar. Prva napitnica, ki jo je izrekel g. Lilleg, je ve-ljala Nj. Vel. kralju kot pokrovitelju dr-žavnih nameščenecv. Nato je govoril veliki žu-pan dr. Baltić v svojem imenu in v ime-nu mariborskega velikega župana dr. Pirkmaierja ter želel uradništvu popolnega uspeha v borbi za zboljšanje gnotnega sta-nja. V imenu mestne občine je pozdravil kongresiste gerent g. Likozar. Predsed-nik Andonović je napil slozi in edinstvi vseh državnih nameščenecv. Gimnazijski direk-tor Čuković iz Sarajeva je slavil zaslu-gu bivšega ministra dr. Kukovca, seda-njega ministra dr. Zerjave in bišvega poslanca direktorja Reiserja, ki so si jih pridobili za državne nameščenecv. Kon-čno je nazdravil predsedniku Osrednje Zve-ze Lillegu. Za umetniški užitek na prireditvi je skrbel pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« pod vodstvom pevovodje gospoda Prelovca.

Narodna zveza duševnih delavcev.

Kot zaključek uradniškega kongresa se je včeraj popoldne vršila ustanovna skup-ščina Narodne zveze duševnih delavcev kraljevine SHS. Na skupščini so se odobrila pravila in delokrog te Zveze. Zveza bo

skrbela za organizacijo duševnih delavcev v naši kraljevini ter za njih gnotno in mo-ralno dobrobit. Sodelovala bo tudi pri ak-cijah sorodnih mednarodnih organizacij.

Po pristopu Slovenske organizacije dušev-nih delavcev v novo Narodno zvezo se je konstituiral začasni odbor, ki bo vodil pri-prave za prvo redno skupščino.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Začetek ob 20. zvečer.

Torek, 21. aprila: Zaprtlo.
Sreda, 22. aprila: »Vdova Rošinka«. Red B.
Četrtek, 23. aprila: »Lizistrata«. Red C.
Petek, 24. aprila: »Roka roko umiva«. Pre-mijera. Red E.

Sobota, 25. aprila: Ob 5. uri pop. »Ros-ners-holme«. Dijaška predstava pri znižanih ce-nah. Izven.

Nedelja, 26. aprila: »Roka roko umiva«. Izv.

Opera:

Začetek ob 20. zvečer.

Torek, 21. aprila: Zaprtlo.
Sreda, 22. aprila: »Carmen«. Red F.
Četrtek, 23. aprila: »Traviata«. Red D. Go-stovanje tenorista Drago Hrižica iz Za-greba.

Petek, 24. aprila: Zaprtlo.
Sobota, 25. aprila: »Don Pasquale«. Red A.
Nedelja, 26. aprila: »Aida«. — Gostovanje gđ. Zaludove in g. Zdenka Knittla iz Bratislave. Izven.

— Pri vilofinistu Jovanoviću-Braci. — Včeraj je posetil naš uradni vilofinista Jo-vanovića, ki ga na Angleškem imenujejo »Brača« radi krajše izgovorjave, in ga in-tervjувiral o njegovih dosedajših umetniških uspehih po svetu. Gosp. Jovanović je pri-povedoval, da je že kot 14-leten dečko do-končal slovito Sevc'kovo mojstersko šolo na Dunaju. Že tedaj je vzbujal splošno po-zornost. Nastopil je opetovano na dvornih koncertih ter žele velike pohvale dunajskih umetniških krogov. Tedaj si je že omislil iz-borne, starinske gosli slavnega italijanskega goslarja Balestrerija. Po premijuri je po-tovljal v Pariz, kjer je tekom enega leta na-stopil na 10 koncertih. Igral je tedaj n. pr. pred zbranimi zapadnimi diplomati, pred Wilsonom, Clemenceaulom in drugimi. Iz Francije se je podal v Anglijo, kjer je te-kom 5. let priredil nič manj kot 420 koncer-tov. Jovanovića je anglažiral spreten an-gleški impresarji in ta je njemu, kakor tu-di slavnemu ameriškemu tenoristu Ha-cketu, ki ga Amerikanci imenujejo drugega Caruso ali ameriškega Caruso, omogo-čil turnejo po Avstraliji, Južni Africi, Indiji in seve tudi po Severni Ameriki. Iz vseh teh krajev hrani Jovanović zelo obsežen arhiv umetniških ocen, ki so vseskozi la-skave in ki hvalijo njegovo izredno tehniko in njegov sila hipnotično interpretacijo. Amerikanska kritika je včasih hudomušna in prinaša poleg strokovnih ocen tudi vse mo-goce podrobnosti iz življenja Jovanovića. Tako so ga svetovne novine že neshetokrat ožele z vsemi mogočimi krasotkami in milijarderkami Anglije in Amerike, kajti vilofinist Jovanović je obenem izredno zal mladenič, saj šteje komaj 21 let. Rojen je v Novem Sadu. V svojem repertoarju ima vso vilofinsko literaturo brez razlike smeri.

Julijska krajina.

— Iz podrobnosti o aretaciji prof. Ve-bra v Trstu navajamo to-le: Podkvestor je odredil, da se odpelje prof. Vebra v de-ktivnostno sobo, kjer je ostal eno uro. Nato so ga odpeljali v fotografski atelje, kjer so ga fotografirali, kakor se dela z navadnimi zločinci, v profilu in frontalno, sliki so dal številko in podpisali pod njo ime prof. Ve-bra. Potem je moral prof. Vebra oditi sli: svoje prste dvakrat in odtiske lastnoročno podpisati. Nato so ga odvedli v zapore k jezuitom. Moral je na dvorišče k jetniške-mu čuvaju, kjer so ga vtnikili v zapor pod zemljo potem, ko so mu odvzeli oro, kra-vato, očala in denar. V tem prostoru je razširjala nočna posoda stražen smrad. Čez par ur so izročili prof. Vebra orožniku, ki ga je ukenil in odgnal v omenjene zapore. Tam so mu zopet vse odvzeli in ga spravi-li v prostor, kjer je bilo že več ljudi. Pred vhomod so mu naložili slamnico, ode-jo, zglavje in posodo za menažo. V zaporu

je izmučen hotel leči na slamnico, tu pa so se odprla vrata in civilni agent je od-peljal prof. Vebra na kvesturo po potni list. Drugi dan se je moral odpeljati. Jugoslo-venski konzul je moral energično interve-nirati, ker je policija imela namen, da pošlje dr. Vebrovo dokumente v Rim, tačas pa bi moral jugoslovenski znanstvenik tlečati v umazanem in smrdljivem tržaškem zaporu. Značilno je, da so na policiji svetovali dr. Vebra, naj nikar ne hodi po mestu, ker bi bilo to lahko nevarno za njegovo živ-ljenje. Ali ga je hotel i-šiti toviski tajnik Lu-petina ubiti? Tržaški prefekt je bil pred kratkim odlikovan od jugoslovenske vlade. Ali pomeni postopanje s prof. Vebrom nje-govo priznanje za odklovanje? — Med Slo-venci je vzbudila vest o nečuvnem ravn-anju s prof. Vebrom veljansko ogorčenje, katero odmeva danes po vsej Jugoslaviji in pripravljajo se koraki, ki zahtevajo zado-ščenje za tržaški kulturni škandal in zago-

OSKAR H. Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

Vojvodinja je napol glasno izrekla neko psov-ko in nato s prezirnim pripomnila:

»Čemu Te naj to razburja, Nečak se je pač sprevrgel po svojem očetu. Končal bo tako, kakor njegov oče!«

»Ako ga pri tem ne obvaruje njegova mati. Ta ga še drži na vajetih in ga hoče obdržati na njih.«

V kratkih besedah ji je povedal to, kar mu je poročal dvorni svetnik Horthing.

»Ta človek ima svoj načrt in si je hotel za-gotoviti moje odobrenje, vsekakor zato, da bi si s tem kril svoj hrbet. Nisem se hotel v nobenem oziru vezati.«

»Ali si popolnoma odklonil njegove ponudbe.«

»Nikakor! Nasprotno, tako napol sem celo dal svoje odobrenje, toda nobene obvezne obljube.«

»Kaj neki hoče? Ali moreš uganiti njegove na-mene?«

»Mož je častihlepen, živi preko svojih razmer in ima dolgove. Tu ne manjkajo gonilne sile. Zdi se mi, da vidim jasno. Horthing ima dve prekrasni hčerki, še mladi, toda že obe na slabem glasu. V družbi se jih vsi skoraj demonstrativno izogibljajo.

30 Eno izmed njih bi rad obesil Karleku. Jaz bi mu naj pri tem držal lestev, ako bi mu v njegovi kar-rieri grozila najvišja nemilost. Zato je prišel danes k meni. Ta njegov nastop naj jaz priznam kot za-slugo, storjeno zame.«

Vojvodinja je grozeče dvignila oči. Na nje-nem čelu se je pojavila močna guba.

»V tem se bo zmočil. Za takšne subjekte je umestno samo brezmejno zaničevanje. Ako bo nadležen, najdemo pač v njegovem službenem ve-denju madež, da ga lahko izročimo oblastem.«

Nadvojvoda je zmajal z glavo. »To ne gre, ako izvede svoj načrt, nimam nobenega vzroka, da bi mu bil nevhvaležen. Lahko mu podelim kak naslov, kak red ali ukažem njegov avanzma.«

»Kaj nam lahko koristi? Zakaj bi mu naj bili hvaležni?«

»Najina deca nima pravice do prestola. Karel je naš bližji dedič. Par neumnih afer, ki vzbude spomin na njegovega očeta, mu vame vso popu-larnost. Zakon z ženo, ki ni njegovega stanu, ga izključuje od nasledstva. Oboje bi služilo mojemu namenu, da omogočim dedno pravico svojim otro-kom. Sam nečem imeti prav nobenega opravka s to stvarjo, rad bi pa videl, ako bi se dogodki raz-vijali v tej smeri. Najmočnejša zapreka je njegova mati.«

Vojvodinja, ki je že dolgo težko prenašala, da stoji v dostojanstvu daleč za nadvojvodinjami, je zamrmrala nekaj besed, ki niso donele kot posebna ljubeznivost.

»Ta pobožnaška Saksonka je povsod na poti. Celo pri starcu velja več, kakor drugi.«

»To pa zategadelj, ker nikdar od njega ni-česar ne zahteva. Zato ji največ zaupa. Ona je dovolj pretkana, da to ve.«

»Kaj hočeš sedaj storiti, Franc?«

»Čakati! Rad prepuščam času, da spravi s-pota vse nepremagljive zapreke. Za enkrat mo-ramo počakati na razvoj dogodkov.«

Vojvodinja je pritrdilno prikimala. Njeni hitri, surovo odločni naravi je bilo sicer zoprn vsako čakanie, potrpljenje ni bila njena krepost, vendar pa ji ni tu preostajalo ničesar drugega. Kakor je njena odločnost in žilava vztrajnost končno premagala vse zapreke, ki so se upirale njenemu zakonu, tako se je tudi nadejala, da bo z vztrajnostjo dosegla svoj prvotni namen, da ji zabliski na glavi cesarska krona. To je bil živ-ljenski cilj, za katerega je lahko žrtvovala vse duševne in telesne sile in če treba tudi — kakšno življenje.

Vladati narod, svojo žilavo voljo vcepiti m'i-lionom, to je bila častihlepnost plemiške hčerke, ki je bila ponosna na veliko starost svojega rodu in ki je z odporom prenašala madež svojega, možu nevednega rojstva. Njena močna, silna ose-bnost je z lahkoto preokročila vse meje v ljubezni in mržnji. Polovičarstva ni prenašala. Samó, kjer bi sila ne učinkovala, se je prilagodila za taktiko počasnega čakanja. Tako tudi v tem primeru, ki je mogel biti važen samo za bodočnost in čegar

razvoj se je lahko usmerilo v zaželjeni tir s pa-metnim in s spretnim udeleževanjem.

»Usoda, ki nama je naložila tako veliko odgo-vornost, nam pokaže tudi pota, po katerih name-rava stopati, ako hočeva izvršiti svojo nalogo,« je s povdarkom pripomnila.

XI.

Odpovedana ljubezen.

Tako so se posvetovali o bodoči usodi nad-vojvode Karla. On sam je v največji nestrpnosti čakal na trenutek, da se zopet sestane s svojo ljubico. Njegovo dušo je vznemirjala bolest spo-znanja, da je bil varan v svoji ljubezni. V mislih si je predstavljajal prizor, ko bo v dramatskem na-stopu očital kupljivi ženski njeno sramoto. Misel na ta obračun ga je tolažila in lajšala bolest, ki mu je sedaj povzročala, skoraj bi rekli, pohotno uži-vanje. Sam sebi se je dozdeval s to izkušnjo bolj zrel in odvažen. Strumno se je vzravdal, da bi dal tudi zunanega izraza svojemu moškemu nastopu. V tej okoreli poziciji je vstopil pri pevki. Njegov obraz je bil mrkel, njegove bleščeče oči so se iskrile od težkih groženj. Kakor često v zadnjem času, je tudi to pot porabil za vožnjo izvoščka. Hišna je opustila, da bi vsakokrat prijavila vsakodne-vnega posetnika. Njegov vstop je presenečljivo učil-koval na umetnico. Glasno se je zamešala in mu ponudila roke v sprejem rekoč: »Rubi! kakšen pa si? Kakor kak tiran na odru, da bi se Te človek bal. Kaj neki se Ti je pripetilo strašnega?«

ko, da se kaj tako samostojno nikdar več ne pripeti. Dobri odnosi med Jugoslavijo in Italijo, kot jih je sploh, se krhajo že tako, ker ne vidimo na italijanski strani nič iskrenega čustva za pravo prijateljsko sožitje, tržaški dogodek pa postavlja nas Jugoslovane na stališče največjega nezaupanja napram vsaki italijanski zblizovalni akciji! Tržaški škandal pride v obziru tudi v vseh veljavnejših evropskih listih, da se pokaže italijanska kultura v svoji pravi luči pred široko javnostjo.

Velik požar v Sempasu. V seniku posestnika Antona Faganela v Sempasu je nastal 18. t. m. požar, ki se je razširil vsled vetra na bližnja dva senika Antona Škarabato in Jos. Laznika. Ljudje so prihiteli in gasili, kolikor so mogli. Pomagali so tudi orožniki. Velika nevarnost je bila, da zajame ogenj tudi hiše. Škode je nad 20.000 lir.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 21. aprila 1925.

Kralj in kraljica v Mostarju. Po poročilu iz Sarajeva je Nj. Vel. kralj Aleksander I. s kraljico Marijo včeraj 20. t. m. odpotoval iz Sarajeva v Mostar in od tu v Nevesinje, na kar se je čez Klenovnik ob 20. povrnil v Ilidže. Povsod na potu je narod prisrčno in navdušeno pozdravljaval kraljevsko dvojico. Sarajevska mestna občina je sklenila, da se Ferhadija prekrsti v Ulico prestolonaslednika P-tr in da se Mostarjeva ulica prekrsti v ulico Kraljice Marije.

Francosko-slovenska prireditelja v Parizu. Dne 4. t. m. se je vršila na pariškem vseučilišču v dvorani "Grande Amphithéâtre de la Sorbonne" sijajna manifestacija francosko-slovenskega prijateljstva. Pod pokroviteljstvom francosko-slovenskega komiteja se je vršil velik francosko-slovenski koncert, katerega častna predsednica je bila soproga maršala Focha. Predsednica prireditelje je bila ga. pl. Chlapowska, soproga poljskega veleposlanika. Odbor so tvorile tele dame: ga. Paule Appelle, vojvodinja Douderville, ga. Morlova, soproga bolgarskega poslanika, ga. Osiška, soproga češkoslovskega poslanika, ga. Spalajkovičeva, soproga jugoslovskega poslanika, grofica Bobriška in grofica Šuvalova. Slavnostni govor je imel Jugosloven prof. Aleksander Armatović. Na programu so bile francoske, ruske, češkoslovske, poljske, jugoslovske in bolgarske glasbene točke. Sodelovali so francoski in slovenski umetniki. Izmed Rusov so sodelovali: M. Rahmanov, sopranistinja Čerkaskaja in operna pevka Ksenija Belmas, izmed Čehov znani Sevčikov kvartet, izmed Jugoslovenov Jovanović-Brača, ki danes nastopi v Ljubljani, izmed Poljakov Ladislav Syrewicz, izmed Bolgarov na primadomo prške opere Kristina Morfova in Bolan Konstantinov. Prireditelj je vsestransko uspešno, udeležil se je cvet pariške družbe. Posebno pozornost je vzbujal zmagovalac v svetovni vojni maršal Foch. Čisti dobiček je bil namenjen v podporo siromašnih slovenskih dijakov na pariškem vseučilišču.

Prepoved majske proslave. Kakor javlja "Zagreber Tagblatt", je vlada radi krvavih dogodkov v Bolgariji, ki so jih izvalili in povzročili komunisti, podpirani od komunistične internacionalne, pripravljena z vso strogostjo nastopiti proti komunistom v Jugoslaviji. Uvedena bo stroga kontrola nad vsemi komunisti, predvsem pa po vsečena posebna pažnja njihovim tajnim sestankom. Zato je vlada sklenila, da tudi prepove vsako majsko proslavo. Obhodi po mestu in okolici, kakor delavska zborovanja bodo prepovedana. Prepoved se nanaša na vse delavske organizacije.

Vseučiliška imenovanja. Prof. Štefan Bella je imenovan za rednega vseučiliškega profesorja v 2. skupini I. kategorije. Imenovan je za tehnično visoko šolo v Zagrebu. Na isti šoli sta imenovana za asistenta: inž. Alfred Albini in inž. Vanda Gamiršek.

Zakon o osnovnih šolah. Prosvetni minister g. Svetozar Pribičević je izdelal zakon o osnovnih šolah. Predložil ga v odobrenje min. svetu na ent. prihodnjih sej vlade.

Kako je treba umeti člen 14. točka 2. telefonskega pravilnika. Poštno ministrstvo je dalo z odlokom št. 17.626 z dne 26. marca t. l. naslednja navodila: Člen 14. točka 2. telefonskega pravilnika je treba razumeti tako, da mora plačati telefonski naročnik predpisano pristojbino za izmenjavo aparata, bodisi da se mu zamenja stenski aparat z namiznim ali pa pomožna centrala (pretikalo) enega s pomožno centralo drugega tipa. V vseh teh slučajih mora naročnik predložiti pristojni telefonski centrali pravilno kolikovo prošnjo. Izvzete so izmenjave aparatov, ki se morajo izvršiti uradno, to je: 1. ako je aparat (ali pomožna centrala) pokvarjen in ga je zaradi poprave treba izmenjati začasno ali stalno z drugim aparatom istega ali drugačnega tipa; 2. ako se aparat ali pomožna centrala izmenja takrat, ko se število aparatov ali vodov pri naročniku zviša ali zniža in 3. v slučaju, ki je že omenjen v točki 2. člena 14. Obenem se pripomni, da se na prošnjo ne izmenjajo stari aparati z novimi, razen če so stari aparati neporabni.

Razpust organizacije. Splošna železničarska organizacija Jugoslavije s sedežem v Ljubljani in njene krajevne skupine v Ljubljani I., Ljubljani II., Sp. Šiški, Borovnici, Zalogu, na Rekeku, v Logatcu, na Zidanem mostu in v Trbovljah so razpuščene, ker so prekršile statutarno področje.

Potresje brez konca. Observatorij pod Triglavom nam poroča: Tudi potresarje na Angleškem sodijo, da je bil izvor ali ognjišče velepotresa dne 11. aprila, kakor je že javil naš observatorij, v Tihem morju, v bližini otokov Tonga. Na Janajki v mestu Kingston je bil 13. aprila okoli polne močan potres. — 16. aprila ob 21.40 so beležili seismografi v našem observatoriju zopet silno močan potres, trajajoč 1½ ure

v daljavi kakih 3000 km. Sodeč po prvih znakih, leži ognjišče tega potresa v smeri Fifiis - Taškend.

Pružnica Jugosl. Matice v Kamniku je na letošnjem običnem zboru izvolila sledeči odbor: predsednik dr. Konrad Janežič, odvetnik, predsednikov namestnik dr. Rih. Karba, lekarnar, tajnik Anton Stergar, trgovec, blaginjačarka Miljutina dr. Trampuževa, odborniki: Jože Grum, sodnik, P. Ciprijan Napast, frančiškan, Nežika Strgarjeva, namestniki Bizjak Alojzij, Albina Preslova.

Praktični kmetje so posestniki vasi Ziberše nad Dor. Logatcem. Ker nimajo cerkve in torej tudi ne zvonika, vas pa stoji kakih 300 m nad dolino, so se zavarovali zoper streljo in ogenj s tem, da si je dal vsak kmetič pritrčiti na najvišje drevo blizu hiše odn. na visok drog zanesljiv silevod. Pamejni ljudje, ki naj služijo drugim za vzgled.

Kdor kaj vé o Frančiški Kavčič, služkinji doma iz Zelenikov, se prosi, naj sporoči takoj A. Kavčič, Gostecje št. 11, pošta Škofja Loka. 791n

Smrtna kosa. Včeraj je po dolgi teži bolezni umrla gospa Katica Gasper, soproga trgovca Fran. Casperja Pokojnica je bila v krogih, ki so jo poznali, priljubljena in je uživala splošno simpatije. Bolchala je že dlje časa, sedaj jo je smrt rešila velikega trpljenja. Pogreb bo v sredo 22. t. m. ob 17. iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu. Blag ji spomin!

Boj s samomorilko. Osiški listi poročajo o senzacionalnem dogodku, odigravajočem se preteklo soboto v mestu. V Dravo je skočila neka mlada žena, kar so opazili trije mornarji, sprehajajoči so ob obrežju. Skočili so takoj v čoln in res se je enemu posrečilo, da je samomorilko, ki se je pojavila na površju vode, zgrabil za lase. Trdovratna kandidatinja smrti pa ga je tako močno ugriznila v roko, da jo je moral izpustiti. Sele po težkem in napornem boju so mornarji ženo, ki se je trdovratno branila, potegnili iz valov. Na policiji je izjavila, da je samomor izvršila radi nezvestobe moža.

Težka aeroplanska nesreča pri Mostarju. Včeraj se je v bližini Mostarja dogojla strašna letalska nesreča. Podnaradnik Petrovič in neki vojni pilot sta se dvignila z letalom do 150 m višine, ko je nenadoma aparat treščil na zemljo. Oba avijatika sta težko ranjena. Letalo se je popolnoma razbilo.

Bratomor. V občini Mol v Bački sta se sprla brata Andrej in Janez Sinka radi konja in voza. Med prepričo je Janez pograbil vilo in navall na Andreja, ki pa je zagrabil za kol, ležeč na tleh in brata udaril po glavi. Ta je vsled zadoblenih poškodb drugi dan umrl.

Mož s sekuro ubil svojo ženo. V selu Zdenči pri Oravahcu se je te dni odigrala strahovita rodbinska drama. Seliak Josip Puh je bil zelo ljubosumen na svojo ženo in sta se vedno prepirala. Neke noči se je Puh splazil k ležišču svoje žene in s sekiro razklat glavo. Po storjenem dejanju se je skušal obesiti, kar so mu pa preprečili domači. Končno se je sam javil orožnikom, izjavljajoč, da je dejanje izvršil v jezi.

Detajl, ki ima svojo vrednost

Različne pomankljivosti kože, kakor tudi staranje obliči povzročajo navadno izsuševanje kože.

CREMA SIMON

(Crema SIMON) vzdržuje mehko in prožno kožo s tem, da ji da mladost in lepoto.

Ta izvrstna krema se mora uporabljati še na vlažni koži po storičenih toaletah, tako da je lahko drgnjena s prstom zadostno, da prodre v kožo. Ker kožo po njej lujnice jo popolnoma absorbirajo, ne pušča ta krema za seboj nobenega sledu barvanja ali blestivosti.

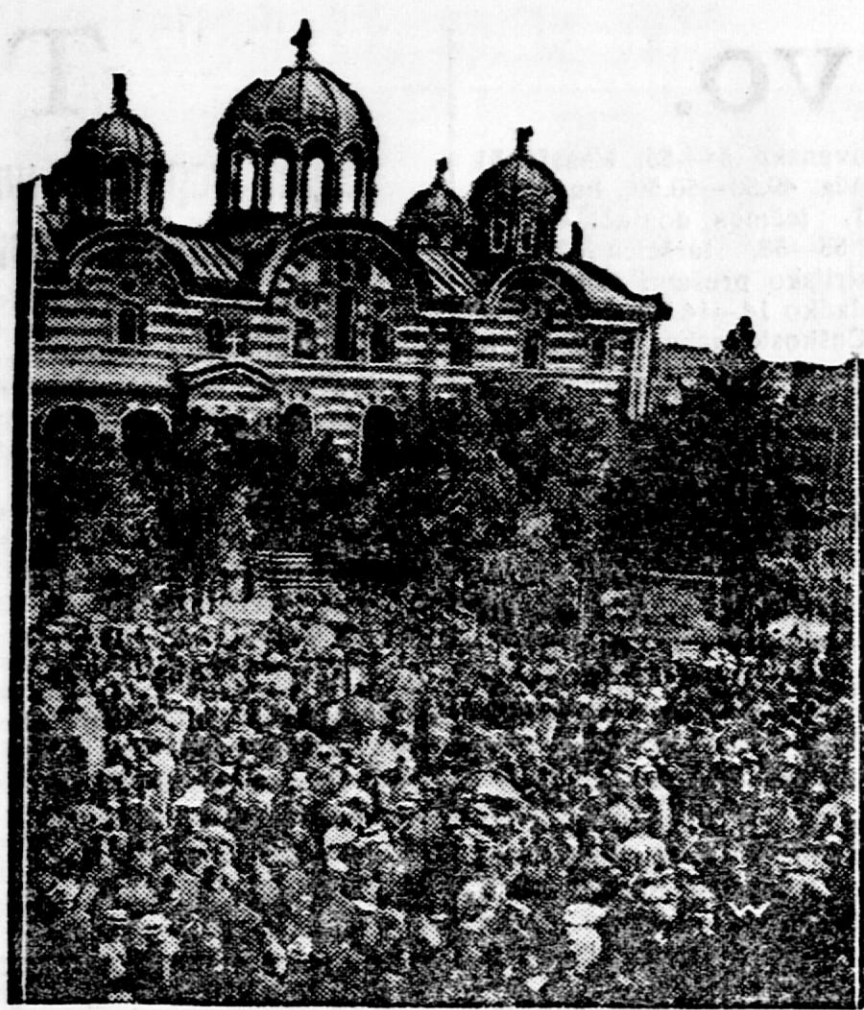
Prodaja se povsod krema, prašek in milo SIMON Parfumerie SIMON, 59 Fg. St. Martin, Paris

Iz Ljubljane.

Bivše Triglavane, ki so se udeležili proslave 50letnice akademskega društva "Triglav" v Mariboru in tudi vse ostale bivše Triglavane vlijudo vabimo, da se udeležijo sestanka jutri, v sredo 22. t. m. ob pol 21. v restavraciji "Zvezda". Na dnevnem redu je razgovor o važnem vprašanju. — Poverjenstvo.

Opozarjamo še enkrat na predavanje odličnega francoskega fiziologa g. prof. E. Terroinea iz Strassbourga, ki se vrši danes v četrtek dne 23. t. m. ob 17. popoldne na univerzi v predavalnici št. 90. Gospod profesor bo predaval o temi "Croissance de l' Energie". Vstop na to predavanje je prost.

Mestna Orjuna Ljubljana poziva vse člane in članice, ki hočejo sodelovati pri prireditveni sekciji, da se udeležijo sestanka v torek dne 21. t. m. ob 20. uri v Narodni kavarni 789n

KATEDRALA SV. NEDELJE V SOFIJI. Krasna pravoslavna cerkev je postala žrtev zločinskega atentata. Velik del katedrale se je pri eksploziji peklenkega stroja porušil in pokopal pod seboj več sto žrtev.

Kdaj bo v Ljubljani konec stanovanjske miselije? Če računamo, da je danes v mestnem pomeřju še okroglo 500 družin brez potrebnih stanovanj (vsaj z 1 sobo in kuhinjo), bi bilo potreba zgraditi v Ljubljani vsako leto 20 eno- in dvonadstropnih hiš, da bi v petih letih vse te družine dobile udobna stanovanja vsaj po 1 in 2 sobi, kuhinjo in potrebne pritlikline. K tem družinam pa bi morali prističi tudi še kakih 100 tistih familij, ki stanujejo danes v zaslinih stanovanjih — po podstrešjih, kletih in vagonih. Iz tega sledi, da bo v Ljubljani brez stavbene agilitnosti pomanjkanje stanovanj še 19 let na dnevnem redu!

Vstopnice za veliki pevski koncert "Zveze slovenskih pevskih zborov" dne 3. maja popoldne v "Unionu" (sodeluje 15 zborov s 475 pevci in pevskami) se dobe od danes naprej v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Občinstvo opozarjamo, da si jih takoj preskrbi. 795n

Orlunaše pozivamo, da se udeležijo v kroju pogreba člana Orjune Šiška br. Mirko Kavčiča, ki se bo vršil v sredo ob 3. popoldne iz bolnice. Oblastni odbor.

Šah z živimi figurami, ki ga priredi "Atena" 1. majnika pod vodstvom mojstra Milana Vidmarja, bo proizvajalo z ljubiteljskim sodelovanjem članov šahovskega kluba "Atena" v zgodovinskih nošah. 790n

Surovost. Na podlagi policijske ovadbe smo poročali pred dnevi, da sta v Linhartovi ulici Barbara Korč in njen sin Vincenc s vilami obdelovala Frančiško Vrantar. Vest odgovarja v toliko resnici, da je bila pretepena Frančiška Vrantar in ne Vrantar, ter da je bil sin Ivan in ne Vincenc Korč.

"Perutninar Francelj"

V okolici Ljubljane, pa tudi Kamnika in drugje je strašil zadnje čase dvonožni dihur, ki je povzročal posestnikom nemale skrbi. Skoraj ni minil dan, da se niso čule pritožbe, da je neznan storilec obiskal kurjake tega in tega posestnika ter mu odnesel več kokoši. Zlasti je razsajal ta dihur v Šiški ter v Vodmatu, kjer niso bile kure varne ne podnevi, ne ponoči. Svoj delokrog pa je neznani prijatelj razširil tudi preko ljubljanskih meja, kakaj pojavil se je tudi v Tacnu pod Šmarno goro, v Kamniku, na Dolenjskem, kakor je pač prilika nanesla. Neke lepe noči pa je kokoškega prijatelja doletelo presenečenje. Bil je na poslu v Tacnu, kjer je obiskal najpreje posestnika Cedilnika in ker se mu "posel" menda ni posebej obnesel, je zaviš se k njegovemu sosedu gostilničarju Jakopiču. Nekako okoli polnoči je Jakopič začel prestrašeno kodajanje, prihajajoče iz njegovega kurjaka. Takoj je odhitel za hlev, kjer je stal kurjik ter naletel na zastavnega moža, ki je baš tisti dve grahasti čopki v svoj nahrbtnik. Gostilničar je nato očividno presenečenega tatu s pomočjo drugih izročil orožnikom, ti pa so ga deportirali v Ljubljano. Na policiji so ugotovili, da je mož 47letni postopak Fran Kavčič, doma iz Trčiča, radi tatvine že 26krat predkaznovan. Je velik delomržež in se klati že več mesecev po ljubljanskih okolič, kjer je kradel perotino ter jo nato prinašal na trg v Ljubljano. Obstoj sum, da ima na vesti vse kokoške tatvine, izvršene v zadnjem času. Izročili so ga sodišču.

Iz Celja.

Zbor demokratske stranke v Celju v sredo 22. t. m. ob 20. se vrši v mali dvorani "Celskega doma" zbor demokratske organizacije za Celje in okolico. Poročal bo na zbor poslanec g. dr. Plivko. Pričakovati je obilne udeležbe.

Popravek. V včerajšnjem poročilu o smrti učitelja Wolfa smo poročali, da je umrl v 67. letu svoje starosti. Vrnili se je pomota. Bil je star 58 let.

Škrlatica se je zopet pojavila v Gaborju. Vsi, zadnji čas oboleli otroci se nahajajo že v celjski bolnici.

Iz Maribora.

Izredna glavna skupščina društva stanovanjskih najemnikov se je vršila ob zelo slabi udeležbi v nedeljo. Ves dosedanj odbor je odstopil. Sedaj je bil izvoljen ta-le odbor: predsednik prof. Perhace; odborniki: Horvat, Drahuha, Masten Arhna, Tumpel, Kaučič, Wal, Ašič, Kralnik, Vidič, Bošnjak, Petek, Bahun in Lenarčič. Revizorji: Pečovnik, Škof in Turšič.

Smrtna kosa. V nedeljo 19. t. m. je umrl g. Matevž Kappel, sprevednik v p. Pokojni je dočkal 81 let.

Padez z avtomobila. Na Dravskem mostu je v nedeljo zvečer našel službučnik stražnik težko ranjenega 24-letnega Friderika Škerjanca, ki je padel z avtomobila. Prapeljali so ga v bolnico.

Poskušaj samomor. V ponedeljek zjutraj se je v Melju ustrelil v glavo železničar Karl Slavč. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico, ni upanja, da okreva.

Padez v Dravo. V nedeljo popoldne se je ob Dravi sprehajala 42-letna vdova Marija Družkovič iz Rogaske Slatine. Na do sedaj nepojasnen način je v bližini žel. mostu padla v Dravo. Mimoidoči pasanti so jo rešili neprijetne kopeli.

BOLGARSKI MINISTARSKI PREDSEDNIK CANKOV, ki bo moral bržkone izjaviti iz zadnjih burnih dogodkov posledice. — Njegovo stališče je tako omajano, da je pričakovati demisije.

Dve smrtni obsodbi v Gospiću.

V jeseni leta 1923 sta se vrnila iz Amerike zakonca Rade in Soha Rapajič. Nastanila sta se pri Radini snahi Stani Rapajič v Vučjih glavah, okraj Korenica. Rade in Stoka sta bila brez otrok. Stana pa je imela sina Miha in hčerko Danico.

V hiši snaha je bila sama ena soba, ki je bila premajhna za obe rodbini. Zato je Rade sobo pregradil in napravil iz nje dve sobi. To delo je napravil Vaso Rapajič in je zato prejel 20 dolarjev. Dne 18. novembra je preminul Rade Rapajič, njegova žena Soha pa je bila 10. decembra pozvana k obhajlovarstvu v Bunč, da prinese 250 Din. Sedem dni za tem so našli njeno truplo, oddaljeno 700 korakov od hiše Stane.

Tako sta bila prijeta Stana in njen sin Dane, obtožena umora. Tekom preiskave se je ugotovilo: Dne 11. decembra je Stana v svoji sobi zadavila Soko Rapajič. Vrgla j. je vrv okrog vratu. Na krík hčerke Dane, v čije prisotnosti se je to odigralo, je prihitel v sobo sina Miha, katerega je mati pozvala, da ji pomaga truplo odstraniti iz hiše. Sin je to odklonil. Zvečer je Stana Rapajič sama odnesla truplo umorjene iz hiše ter je zavlekla na mesto, kjer se je našlo kasneje.

Stana Rapajič je med zasliševanjem priznala, da jo je z zločinu nagovoril Vaso Rapajič, oče 8 otrok. Ta je bil prijet in je po dolgem obotavljanju priznal, da je Stano nagovoril, da umori Soko Rapajič. Oba sta bila obsojena na smrt na vešalih.

Sport.

Nekatere nedeljske tekme.

— Pariz, Avstrija - Francija 4:0. Lahka zmaga Avstrije. Goale so zabili: Swatosch 2, Cutti 1, Wieser 1.

— Dunaj: Rapid : International 6:3. Hertha : Germania 4:1. Cricketer - WAF 2:1.

— Zgornja Avstrija - Nižja Avstrija 4:2. — Wales - Irsko 0:0.

— Berlin - München 1:1. — Španija: FC Barcelona - Madrid 3:2. — Praga: DFC - Vasas (Budimpešta) 6:1. Slavija - Viktorija Žižkov 1:1. Čafo - Meteor VIII. 2:1.

— Sportklub - Ligeti 3:0. Igrano v Bratislavi

To je pravi zametek

Aspirin tableta Bayer

kotere izvrstno polajšavajo bole

Pazite na modro-belo-rdečo pečatno znamko!

— Rademacher, glasoviti plavč, je v Bochumu postavil nov svetovni rekord v prsnem plavanju na 200 m v 2:39.6.

— Zagrebški Hašk je v Beogradu podlegel državnemu prvaku z 2:1.

— Železničari so v Solunu izgubili proti Herkulesu z 2:3.

— Maribor: Ostmark - Merkur 5:0.

— Gradec: Wacker - Sturm 1:1.

— Pevenstven Nemčije: Frankfurt : Ravensens, Mannheim je porazil Spv. Frankfurt z 2:0 in ostane prvak Južne Nemčije. — Hamburg: Hamburger Spv. - Arminija (Hannover) 0:0. S tem ostane Hamburger Spv. prvak Severne Nemčije. — Prvenstvo Srednje Nemčije si je osvojil Bewegungssp. Leipzig, ki je potolkel Jenjo z 2:0.

— Drugi poraz Haška. Hašk je tudi drugi dan v Beogradu izgubil. Podlegel je B. S. K. s 3 : 1.

— Reprezentanca Turške ne pride! Jugoslov. Nog. Savez je bil snoči obveščen, da je bila turška reprezentanca na poti v Beograd ustavljena v Drinopolju radi nerode v Bolgarski. Zato so tekme s turško reprezentanco odpovedane. Mesto tega se v nedeljo igra v Zagrebu prijateljska tekma Beograd — Zagreb za savezni pokal.

— Prijateljstvo in članom belokranjske podružnice S. P. D. Občni zbor podružnice se ne vrši 26. t. m. kakor je bilo določeno, temveč 10. maja. Naj se ne smatra ta predložitev kot zavlačevanje od strani predsednika, ampak kot nujna potreba. Dne 3. maja se vrši v Ljubljani "Belokranjski dan", t. j. velika tombola s obhodom belokranjskih svatov v pristnih narodnih nošah po mestu. Po tomboli se udeležijo Belokranjci Jurjevanja na Gradu, kjer bodo imeli tudi lasten paviljon. S to prireditvijo imam preobil odela ter veče vse moje razpoložljive moči. Dalje: 10. maja je prvi cerkveni shod pri Sv. Frančišku na Mirni gori. Ta dan pride mnogo ljudi iz kmetijskih vrst. Tudi vzi damo ta dan na slovesen način vogelne kamne planinskega doma. V dolbine kamnov položimo spise in znamenitosti današnje dobe. Obenem se vrši tudi blagoslovitev temelja ter fotografiranje prireditelje. Nato bo prva planinska veselica s plesom. Vse to torej zahteva, da preložimo občni zbor na ta dan. — Na veselo svidenje!

Angleška ženska organizacija

Na Angleškem se je tvorila ženska organizacija "Six Point Group", katere predsednica je Lady Rhonda, odkar imajo angleške žene volilno pravico. Dokazati hočejo, da se je pričelo njihovo aktivno delovanje za splošni blagor. V svoj program so postavile šest točk, katere hočejo vresničiti. Obsegajo vsestransko udeleževanje žene v korist in napredek angleškega ljudstva.

Njihov najboljši podpornik je znani feminist George Bernard Shaw. Popolna enakopravnost moža in žene je zanj razumljiva sama po sebi. K programni točki "Enako plačilo za učitelje in učiteljice" vprašuje: zakaj vendar samo za učitelje in učiteljice ter ne za vse ljudi, ki darujejo državi enako delo? K drugi točki "Enaka možnost za moža in žene v državni službi" pravi, da se enake možnosti razumejo pač same ob sebi, ker bi se sicer državna služba degradirala z izgubo velikih prednosti ženskega dela. Shaw pravi dalje, da ako se poišče na kakršnemkoli polju naj sposobnejših 20 oseb, je med njimi gotove par žen. Na Angleškem se je to dejstvo izkazalo zadnji čas, ko vodi zvišana upravnost in odgovornost k resnejšemu razvoju individualnih zmognosti.

O dosedanj vzgoji je menil Shaw, da je to, kar imenujemo navadno vzgojo, proces, ki proziva na intelektualnem in moralnem polju — idijote!

Za povzdigo žentstva treba sredstev in Shaw je rekel, da ako so države vedno pripravljene, preskrbeti si največjetejše svote za vojne, zakaj bi ne dale rajši prispevkov za velike cilje pravega vodstva življenja?

Nezdrava cementna tla.

Zaradi snage in trpečnosti se delajo v kuhinjah, pralnicah, na hodnikih, v kletih in delavnicah, posebno v mesnicah cementna ali betonska tla, ki pa so povod najraznovrstnejšim boleznim, kakor so: bolečine v griu, zobeh, glavah, revmatizem, kriči itd. Posebno usodna so tla v cerkvah, kjer stoje verniki razgreti vsled hoje ali v premočenih oblekah. Zdravstvene oblasti bi morale odločno zahtevati, da so kamenita tla v cerkvah in kapelah pozimi in poleti pokrita z deskami. Istotako pa tudi v kuhinjah, pralnicah in delavnicah naj njih d. lje časa ne stoji na cementnih tleh, temveč naj podložijo desko ali lino, oziroma naj si takoj uslužbenec nabavi vsaj čevlje z lesenimi podplat. Na takih tleh zbolijo celo svinje, psi in mačke, kaj šele človek!

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«